

Posudek bakalářské práce Barbory Čepičkové *Psychologicko-filosofická tematizace člověka: Myšlení a řeč.*

Se zjevnou motivací zabývat se ryze antropologickým tématem zvolila kolegyně Čepičková na první pohled bezbřehé téma (jak co obsahu, tak co metodiky) „lidského myšlení a řeči“. Dokázala jej však jak obsahově, tak metodicky uchopit a naplnit způsobem nadmíru pozoruhodným. Kolegyně Čepičková téma lidského myšlení ve spojení s řečí uchopuje z hlediska integrální antropologie a dokáže se velice kompetentně a pozorně pohybovat na pomezí různých metodologických diskurzů, aniž by to jednak sklouzlo k povrchnímu žvástu na straně jedné, ani do nesrozumitelné. Esoterické, technické hantýrky na straně druhé.

Jak napovídá podtitul (on je to spíše nad-titul), tematizace lidského myšlení ve spojení s řečí probíhá na základě přístupu psychologie a filosofie, pokaždé jmenovitě a konkrétně zastoupené jak co do obsahu, tak co do specializované metody. Na první pohled je zřejmé, že kolegyně Čepičková je více doma na poli psychologie, o to chvályhodnější je její iniciativní přístup ve snaze přiučít se během studia něčemu novému, což v tomto případě je filosofie. Kolegyně Čepičková si dokázala na základě samostatného studia přivtělit filosofický styl práce, který není deformován původním psychologickým východiskem, takže jsou oba přístupy či úhly tematizace v rovnováze, bez nešvaru jejich hodnocení. Srovnání obou diskurzů však ukazuje, kde jsou meze empirického přístupu psychologie, která pracuje s neuvědomělými předpoklady pocházejícími z filosofie, takže tak říká „objevuje Ameriku“ tam, kde o tom samé již dávno uvažovala klasická filosofie. Kromě vykázání mezi empirické disciplíny psychologie, vykristalizovalo během práce – a to *nota bene* považuji za nesmírně důležitý výsledek předložené studie – jakožto samostatné téma pojetí „empiričnosti“ a „zkušenosti“ vůbec. Kolegyně Čepičková tematizuje pojetí empirie a zkušenosti především na základě myšlení Johna Locka, který nepatří mezi frekventované autory, a rovněž z tohoto hlediska je práce přímá a objevná. Lockovo pojetí zkušenosti, na jehož základě koncipuje pojetí myšlení a řeči, není v tuzemsku v posledních desetiletích zpracováno ani na nejvyšší odborné úrovni, a tak představuje práce kolegyně Čepičkové skutečně významný počín a považuji tento oddíl, zabývající se myšlenkami Johna Locka, za nejlepší, nejsilnější a nejoriginálnější na celé práci.

Ovšem nelze ani pominout pro z hlediska odborné psychologie zcela atypickou snahu nahlížet způsob tematizace a jím traktovaný obsah psychologických bádání z pozice neuvězněného v pouze exaktně-empirickém přístupu oborové psychologie. Úvodní pasáže věnované psychologické tematizace konstituce a vývoje dětského myšlení a řeči mají co do intence – byť prozatím ne co do hloubky – tentýž význam, jaký představuje Husserlova fenomenologie, jež se rovněž zabývá konstitucí egologických struktur vnímání. Srovnání je to zajisté troufalé, avšak postihuje merit předložené studie. Kolegyně Čepičková se zabývá tím, jak dochází u dítěte k ustavení struktur budoucího myšlení a řeči, a jaké projevy jsou s touto konstitucí spojeny. Vždy dokládá své teze četnými a konkrétními příklady a odkazy, takže dokáže vždy obhájit svou práci před nařčením z fabulace.

Práce kolegyně Čepičkové tudíž považuji za důležitý příspěvek k integrální antropologii a jejím hlavním éthosem, který zjevně krystalizuje v průběhu celé práce, je snaha vykreslit některé podstatné rysy konstituující lidskost člověka. Zároveň práce nad slunce jasněji demonstruje, že je prací skutečně *filosofickou*, jelikož v ní autorka i čtenář zakouší „obvyklé jakožto neobvyklé“ – neboli stojí v postoji „údivu“, jenž je podle Platóna i Aristotela počátkem filosofování. *Údiv* to však není paralyzující, nýbrž *osvobozující k proměněné zkušenosti s tím nejbližším a nejdůvěrnějším, co známe: se sebou samými.*

Práci hodnotím jako výbornou 40 body.

29. srpna 2006

